

Raport de arhitectură – Structurile arheologice de pe strada Zarafi

Virgil Apostol, Ștefan Bâlici

Au fost descoperite pe suprafața străzii Zarafi structuri arheologice anterioare trasării străzii (sec. al XVIII-lea) și structuri arheologice aparținând structurii urbane din prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Vestigiile anterioare trasării străzii Zarafi, descoperite în zona intersecției cu strada Lipscani, sunt reprezentate de două încăperi (*pivniță 1*¹, *pivniță 2*) care alcătuiau o travee orientată nord-sud a unei construcții înscrisă cu latura nordică în frontul vechii Ulițe Markitani. (*casa 11*) Acest ambient, divizat la nivelul subsolului² în două spații, printr-un gol amplu încheiat în plin cintru, comunica spre est, prin două goluri încheiate de asemenea în plin cintru, cu un spațiu interior probabil similar. Acoperirea spațiilor a fost făcută cu planșeu din lemn, sprijinit pe treisprezece grinzi de lemn dispuse transversal. Ampretele grinzilor (12 x 20cm) se conservă în masa zidurilor longitudinale ale pivnițelor.

După desființarea construcției, adosat la zidul estic al traveei (Z69), a fost ridicat zidul Z70 care definea probabil frontul estic al noii străzi Zarafi. Zidul, edificat pe un teren instabil, a fost fundat pe un radier din lemn, integrat într-o fundație turnată; peste aceasta au fost zidite două arce de descărcare(?)³.

Configurația străzii Zarafi, anterioară celei actuale (provenită din cea de-a două jumătate a secolului al XIX-lea)⁴ este atestată de fundațiile a trei construcții care defineau frontul său vestic (*casa 10*, *casa 12*, *casa 13*). Este posibil ca linia frontului indicată prin zidurile Z61-Z76-Z78-Z80-Z82-Z88, situată la 1-2 m față de frontul actual (pe tronsonul *casa 12-casa 13*) să fi „avansat” până la linia definită de zidurile Z89-Z90-Z91-Z92, care descriu probabil fundația unui zid de delimitare a proprietății, situat la 2,3-3,3 m față de frontul actual.

XI.2. Recomandări privind conservarea și valorificarea vestigiilor arheologice de pe strada Zarafi

1. Nici o structură arheologică nu va fi demolată pentru realizarea infrastructurii din Proiectul de reabilitare a Zonei Pilot a Centrului istoric.
2. Amprenta în pavaj a traseelor zidurilor *casei 11* și a frontului din prima jumătate a sec. al XIX-lea al străzii Zarafi trebuie subliniată în stereotomia pavajului.
3. Se recomandă analizarea posibilității ca pivnițele *casei 11* să fie valorificate prin realizarea unei cripte arheologice cu acces din stradă.

¹ Sistemul de numerotare a structurilor arheologice cf. cu V. Apostol, Șt. Bâlici, *Raport de arhitectură – Structurile arheologice de pe strada Lipscani*, http://www.simpara.ro/files/memoriu%20LIPSCANI_ARA.pdf.

² La nivelul parterului separarea celor două spații este făcută prin zidul Z67.

³ Golul arcului nu este umplut în totalitate cu zidărie (Z71, Z72).

⁴ Planul 1895-1899 înregistrează frontul vestic al stării Zarafi și cel sudic al străzii Lipscani în configurația conservată până în prezent: construcția Lipscani nr. 82 (Lipscani nr. 70 în Planul 1895-1899) are colțul tăiat la 45°. Planul Borroczyń (1852) prezintă o situație similară cu cea sugerată de traseul zidurilor descoperite: intersecția liniei frontului vestic al străzii Zarafi cu linia frontul sudic al străzii Lipscani (Ulița Markitani) se face în unghi drept, așa cum se intersectează și zidurile *casei 10*. (Z58, Z61-Z76) Cf. *Planul Bucureștilor ridicat de Institutul Geografic al Armatei, 1895-1899*, colecțiile Muzeului Municipiului București; Maior Baron Rudolf Arthur Borroczyń, *Planul Bukureștului. Ridicat, tras chi-publikat din porunka prea Înălțatului Domn Stăpînitor Barbu Dimitrie Știrbeiu*, 1852, colecțiile Muzeului Municipiului București.